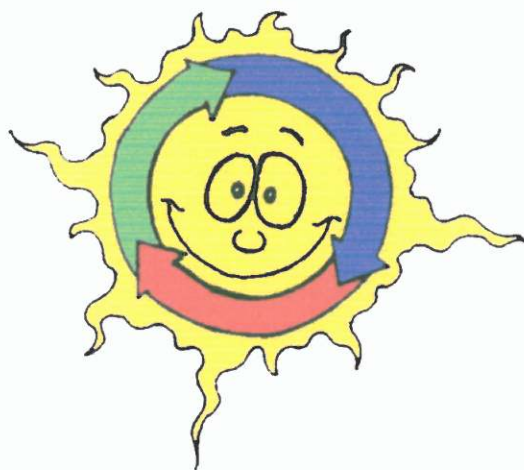


25 udvalgte fiaskoer

Miljø- og EnergiCentret i
Høje-Taastrup 1993– 2003



Jubilæumsskrift

Redaktion: Knud Anker Iversen
Lay out: Hanne Berndt
Korrektur: Connie Iversen
Tryk: Eget tryk på Svanemærket papir
Udgivelse: September 2003

Indholdsfortegnelse

Til lykke fra borgmesteren.....	5
Forord.....	6
25 udvalgte fiaskoer	7
1 - Kyllinger ud af ægget	
2 - Genbrugsbleer i daginstitutioner	
3 - Vindmøller i Sengeløse	
4 - 1996 hønsehuse i Høje-Taastrup	
5 - Høje-Taastrup frugtformidling	
6 - Mere liv omkring Høje Taastrup Torv	
7 - Regnvandsanlæg som uddannelsesprojekt	
8 - Økologisk og lokal selvforsyning af daginstitutioner	
9 - Moderne hækasse	
10 - Genbrug af blomkålsvand	
11 - Agenda 21 og erhvervslivet	
12 - Andelsbil i et boligområde	
13 - Spisefisk i haven/krebselaug	
14 - Fremstød for hamp	
15 - Rottebekæmpelse uden brug af gift	
16 - Lammehold i boligområder	
17 - Genbrugsteam i Gadehavegård	
18 - Dagligvarebutikkernes cyklistpris	
19 - Cykelværksted i tilknytning til bevogtet cykelparkering	
20 - Firmacykel på Rådhuset	
21 - Frilandsgriselaug på Høje Taastrup Præstegård	
22 - Buy-Nothing-Day	
23 - Jordbrugsparcer i Reerslev	
24 - Cykel til træning	
25 - Taastrupgårds Haveselskab	
Lidt historie.....	20
60 succeser - i oversigtsform.....	21
MEC - hvad nu?	26
Et postkort fra Jytte Abildstrøm	29



Til lykke med de 10 år

v/ Borgmester Anders Bak



Miljø- og EnergiCentret startede til byfesten i Taastrup i 1993. Jeg husker en håndfuld af kommunens meget aktive og engagerede borgere i et lånt lokale på Køgevej.

Byrådet besluttede at bakke op om dette Agenda 21-initiativ, og Høje-Taastrup Miljø- og EnergiCenter blev etableret på torvet ved Høje Taastrup Station. Det er der kommet meget ud af for kommunens borgere og virksomheder i de 10 år, der er gået siden da – både festlige begivenheder og resultater i hverdagen.

Energi- og MiljøCentret skaber liv i Høje Taastrup By, fordi centret er udgangspunkt for mange gode initiativer og netværk i lokalsamfundet. Jeg tænker bl.a. på centret som mødested for forskellige "grønne" foreninger, reparationsværkstedet, hvor brug og smid væk-tankegangen får sit modspil, udlejningen af både cykler og hønse, delebilklubben, og ikke mindst den rådgivning og vejledning

på miljøområdet, som enhver kan gå ind i centret og få. Også centrets faste torvedage sommeren igennem bidrager med noget af det liv, vi har brug for i Høje Taastrup By.

Men initiativerne strækker sig bestemt også ud i hele kommunen. Gennem samarbejde til mange sider med borgere, foreninger, boligområder og virksomheder har Miljø- og EnergiCentret ydet sit vigtige bidrag til udviklingen.

Det kan ikke nægtes, at der de senere år er blevet lidt mere stille om miljø sagen i Danmark. På nogle områder er miljøet kommet i modvind. For det er blevet sværere at finde økonomiske midler, statens midler skæres bort, og kommunerne – også Høje-Taastrup Kommune – er hårdt pressede økonomisk.

Men "stilheden" skyldes også – og det kan vi kun glædes over – at det at tage hensyn til miljøet på mange måder er blevet en naturlig del af hverdagen. Det gælder f.eks. hverdagen i Høje-Taastrup Kommunes vuggestuer, hvor økologisk mad er blevet en given ting, og undervisningen i skolerne, hvor lærerne sætter miljøet på dagsordenen. Det gælder også forbruget af varme, el og vand i kommunens mange bygninger – vi kan måle

os med de bedste i landet. Det gælder de grønne områder og idrætsanlæggene, der drives uden gift og kemikalier, og det gælder tilsvarende i mange grundejerforeninger, boligbebyggelser og private virksomheder. Det er den udvikling, Miljø- og EnergiCentret har bidraget til.

Det er min holdning, at kommunen skal tænke langsigtet. Det betyder blandt andet, at kommunens mange aktiviteter miljømæssigt skal drives bedst muligt – både af hensyn til borgernes miljø og af hensyn til kommunens økonomi. Og selv om det er blevet sværere at finde økonomiske midler, gælder det stadig som for 10 år siden, at vi der er på jorden nu, må finde ud af at leve på en måde, så vi ikke skader mulighederne for vores børn og deres børn f.eks. for rent drikkevand i hanerne for blot at nævne et eksempel.

Det er mit ønske for Miljø- og EnergiCentret, at fremtiden må bringe både festlige torvedage og resultater i hverdagen for kommunens borgere, foreninger og virksomheder – alt sammen for et bedre miljø for os og de kommende generationer.

Til lykke med de 10 år.

Anders Bak
borgmester

Forord

v/ formand Lars F. Berndt og daglig leder Knud Anker Iversen

I 1992 underskrev 181 regeringsledere Agenda 21-deklarationen i Rio. En dagsorden for et bæredygtigt 21. århundrede. En dagsorden, der lagde op til, at vi bredt og lokalt over hele kloden gjorde vort til at fremme en bæredygtig hverdag. En hverdag med hensyntagen til at der kommer generationer efter os som skal arve kloden.

Vi må gøre noget
Miljø- og EnergiCentret, der havde officiel startdag den 3. september 1993, var et forsøg på at give et lokalt svar på dette udspil. Noget må der gøres, hvis vi små hverdagsmennesker skal yde vort beskedne bidrag til at vende skuden, der er på kollisionskurs: en række initiativer, der peger i forskellige retninger, men som alle har et element af økologisk bæredygtighed i sig.

25 udvalgte fiaskoer
Dette jubilæumsskrift forsøger at foretage et tilbageblik fra en lidt skæv og uhøjtidelig vinkel på, hvad der så er sket i de 10 år. Vi sætter fokus på 25 af de – primært - Agenda 21* aktiviteter, der ikke gik, som de var tiltænkt. Ikke kun for at hænge os selv ud, men også for at fortælle lidt om bredden i vore aktivi-

teter. Samtidig er det for at fortælle, at når man ønsker at fungere som et borgerinddragende Agenda 21-center, så er det altså ikke altid at borgerne er indstillet på at "lade sig inddrage". Vi bilder os ind, at flere af ideerne stadigvæk er gode. De ramte bare ikke lige plet, da de blev introduceret.

60 succesér

Efter de 25 eksempler på fiaskoer følger 60 eksempler på aktiviteter der gik eller går godt. Eksemplerne er taget med for at underbygge hovedtendensen, nemlig at det meste af det vi gør, går godt.

Dette lille skrift skal tages som en hyldest og tak til de mange mennesker, der – i stort eller småt – har ydet et

bidrag til at sætte miljøet på dagsordenen sammen med os i Miljø- og EnergiCentret.

Tak til borgmester Anders Bak og teaterdirektør Jytte Abildstrøm, som begge har leveret et personligt bidrag til vores fødselsdagsskrift.

God fornøjelse med læsningen.

** Agenda 21:
Dagsorden for et bæredygtigt 21. århundrede.
Aftale hvor bl.a. Danmark har skrevet under på FN-topmødet i 1992 i Rio. Dokumentet taler bl.a. om, at befolkningen i langt større omfang skal inddrages i at sikre et bedre og mere bæredygtigt miljø.*



Kyllinger ud af ægget

Egentlig var ideen da genial. At få skoleklasser til at udrydde æg og lære noget om livets forunderlige skabelse, for så, når kyllingerne blev for store og begyndte at lugte, at give dem videre til MEC. Så ville vi kunne leje dem ud i vores kyllingefræser, hvor de kunne gå og kratte i folks haver et par måneder, for så at slutte deres liv som et alternativ til papkyllinger.

Projektet lykkedes en enkelt gang men ellers gik det galt:

Der var faktisk flere skoleklasser (og det er der stadig), der lånte en rugemaskine og skaffede sig befrugtede æg. De beholdt bare kyllingerne, eller forældrene overtog dem. De

havnede i hvert fald ikke i MEC.

Da vi opdagede, at skolerne ikke var særlig pålidelige som "råstof-leverandører", måtte vi ty til andre kyllingeleverandører. Vi havde jo allerede afsat kyllingefræserne til flere haveejere. Derfor måtte vi fra et rugeri bestille daggamle kyllinger som "vikarer". De kom med posten i en papkasse (postbudet kiggede noget), og vi måtte rigge et midlertidigt hjem til kyllingerne. Også det gik i fiasko: indtil kyllingerne var store nok til at klare sig selv, havde vi aftalt, at de kunne komme i pleje hos Svend Præst i Høje Taastrup præstegård. Her kunne kyllingerne gå i fred og ro under en rugelampe - troede vi! Der gik ikke et

døgn, så var de alle ædt af præstens kat (det var nu en omstrejfende kat, der forbrød sig).

Det lykkedes dog i anden omgang (og med forsinkelse) at sikre kyllinger til de ventende familier, men ideen: fra rugemaskine til suppegryde kom aldrig til at fungere.

(1995-96)



Genbrugsbleer i daginstitutioner

Engangsbleer er ressourcevineri. Store råstofmængder, som udelukkende bruges til at sikre mod børns efterladenskaber, og som fylder voldsomt i affaldssækken. Det burde der kunne gøres noget ved.

Vi fik et samarbejde med et firma, der tog sig af at levere bleer, som blev genbrugt efter at være blevet samlet ind og vasket på et miljøforsvarligt vaskeri.

Sammen tilbød vi vuggestuer, at de billigt kunne teste systemet. Vi fik en aftale med en testinstitution, nemlig vuggestuen Vesterby, der var positiv, og som havde en miljøprofil i forvejen.

Uanset velvilje og god forståelse måtte vi konstatere, at det gik ikke. Det gav simpelt hen for megen bøvl. (1994-95)

Vindmøller i Sengeløse

MEC skal arbejde for vedvarende energi. En rigtig god vedvarende energikilde er vindmølleenergi.

I starten af 90'erne havde NESA en særlig vindmølleafdeling, som skulle arbejde for at få vindmøller hvor der var mulighed for det så vi mente, at der var en mulighed omkring Sengeløse. Vi indgik i et samarbejde. En kontakt til forskellige borgere i Sengeløse bekræftede dette. Der var forskellige meninger om hvor vindmøllerne skulle placeres, men det burde være til at finde ud af.

Vi gik i gang med at samle interesserede – primært Sengeløseborgere – der tilkendegav interesse for et vindmøllelaug og som med indskud signalerede ægte interesse for sagen. 32 meldte sig. Vi havde indledende møde med kommunalforeningsrepræsentanter og holdt orienteringsmøde på Sengeløse kro. Et rimeligt besøgt møde.

De fremmeste af vindmøllefortalerne i Sengeløse talte for placering i Transportkorridoren omkring Kohøjvej og lossepladserne her. Kommuneplanerne sagde noget andet. Hvis der skulle opsættes vindmøller i transportkorridoren, skulle ejeren være indstillet på at fjerne den (dem), hvis den (de) kom i vejen for øvrig planlægning. Det ville ingen.

NESA og kommunen regnede sig frem til en placering vest for Sengeløse, i behørig afstand fra byen, men ikke i transportkorridoren.

Den valgte placering var der en stigende skepsis imod. De fleste ytrede forståelse for vindkraften, men altså bare

ikke lige her. Den ville skæmme udsynet, og så ville møllerne larme. Uanset vores ihærdighed endte sengeløseprotesterne med at kommunen nægtede at give tilladelse til, at der kunne opføres vindmøller ved Sengeløse. (1994-95)

Vindmølleprojekt ved Sengeløse i modvind fra start

Behersket begejstring for lokal udnyttelse af vindenergi

- Det er bestemt ikke nogen nem sag, vi har kastet os over, konkluderede Knud Anker Iversen fra Høje-Taastrup Miljø- og Energiecenter efter det informationsmøde om lokale vindmøller, der forleden blev holdt på Sengeløse Kro.

Der var fyldt godt op på kroen ved informationsmødet, der var arrangeret af Sengeløse Kommunalforening sammen med Miljø- og Energiecenteret om tre vindmøller, der tænkes placeret vest for Sengeløse.

De fremmødte stillede sig skeptisk an. Det var især evt. støj fra vindmøllerne, som gjorde dem betenkelige, til trods for, at Søren Petersen, repræsentanten for NESA, som skal stille møllerne op, flere gange slog fast, at lovens krav om en støjgrænse på 40 db til nærmeste bebyggelse ville blive overholdt. Det lykkedes borgejerne at få NESA altvædet et løfte om, at man ville undersøge om mulighed for placering 180 meter længere væk, ligesom repræsentanten for kommunens planlæg-

digheden om mulighederne for at inddrage arealer, der ikke er reserveret for vindmølleudrust.

- Det synes ikke at være nogen nem sag, ikke alene har vi vinden med os fra en del af Sengeløses borgere. Vi har også problemer med økonomien i at købe vindmølleandele, konstaterer Knud Anker Iversen, Miljø- og Energiecenter.

Beskatningen

- På det seneste har der i pressen været en del skrivelser, hvor Danmarks Vindmølleforening direkte frarådede folk at opsætte vindmøller på grund af beskatningen, og fordi el-prisen var for lav, siger Knud Anker Iversen og fortsætter:

- Vi har været i kontakt med Vindmølleforeningen, der understreger, at problemet med beskatningen først opstår, når man køber andele, som svarer til mere end 150 procent af ens eget forbrug. Den lave el-pris er først og fremmest et problem i Vestjylland, idet man her har sat prisen pr. kWh 10 - 15 ure ned. I NESA's område har vi ikke oplevet dette problem.

- Alligevel er det altså en omgang, at der er en forrentning på mindre 10 - 11 pro-

cent til deres andele og ikke tabe penge på det, understreger Knud Anker Iversen.

Salg fra april

Han fastslår, at der ikke vil blive tale om salg af andele, så længe man kan konstatere, at der er et sandsynligt tab forbundet med det, og at salget af andele tidligst vil blive startet i april 1995.

Indtil videre kan man melde sig ind i Vindmøllelaug og på den måde støtte sagen og reservere sig en andel. Indmeldelse kan foregå i Miljø- og Energiecenteret og på tlf. 4399 5101, siger Knud Anker Iversen.

Kan medlemmer vil kunne få adgang til den stiftede generalforsamling, som holdes på Sengeløse Kro 24. november. Her vil man, udover økonomien, kunne få svar på de spørgsmål, som NESA og Høje-Taastrup kommune lægger at undersøge.

Som noget særligt er temet i Miljø- og Energiecenteret lørdag den 12. november vindmøller, og da vil man kunne møde repræsentanter fra det kommende vindmøllelaug og i tiden kl. 10 - 13 tegne sig som medlem.

pan

1996 hønsehuse i Høje-Taastrup

MEC var med i Kulturbby 96 aktiviteterne. En af aktiviteterne kaldte vi for "1996 hønsehuse" i Høje-Taastrup. Vi skulle sikre os, at der med udgangen af 1996 var etableret og registreret 1996 hønsehuse i Høje-Taastrup. Et lige vel ambitiøst mål. 96 hønsehuse var i hvert fald tættere på realiteternes verden.

Vi gik dog til den med omhu. Alle, der havde hønsehus, skulle lade det registrere. Når der var registreret 25 hønsehuse ville der blive trukket lod om en flaske økologisk rødvin.

Dem der ikke havde hønsehus kunne få inspiration til hvordan ved at 6 hønsehusejere i sommeren 1996 stillede sig til rådighed for et åbent hønsehusarrangement hvor man kunne se og høre hvordan det kunne gøres. Dette arrangement var i øvrigt pænt besøgt.

De kunne også leje en hønsefæser og således få lyst til at holde høns permanent. Også det benyttede en del sig af.

Det lykkedes dog aldrig at få registreret mere end godt 100 hønsehuse i Høje-

Taastrup. Om præmien var for lille eller om opmærksomheden ikke var stor nok skal være usagt.

Vi kunne ikke dokumentere 1996 hønsehuse i udgangen af 1996.



Det var lige vel ambitiøst nok da vi forestillede os at inden 1996 var overstået så var der 1996 hønsehuse i Høje-Taastrup.

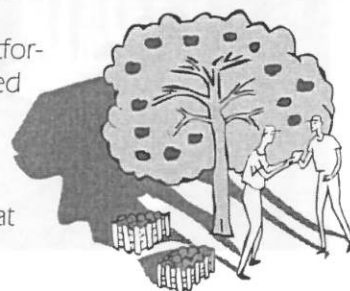
Her et hønsehus fra Baldersbrønde.

Høje-Taastrup Frugtformidling

Hvert år ligger en masse nedfaldsfrugt og rådner i folks haver. Hvert år er der folk som vil være lykkelige for at få nedfaldsfrugt til marmelade, frugtgrød e.l. Hvorfor ikke koble de to parter?

Dette var baggrunden for ideen om Høje-Taastrup Frugtformidling. MEC påtog sig at sætte de to parter i kontakt med hinanden.

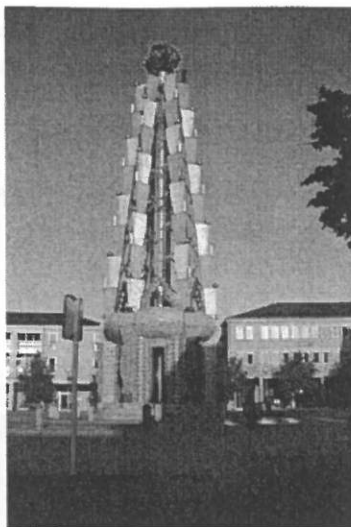
Vi prøvede 3 år (1995, 1997 og 2002). Der var ingen problemer med at finde folk, der godt ville ulejlige sig med at samle nedfaldsfrugt op, men det lykkedes aldrig at finde nogen der ville lade andre komme i deres have og samle de nedfaldne æbler op.



Mere liv omkring Høje Taastrup Torv

Når kommunen med borgmester Anders Bak i spidsen syntes det var en god ide at vi etablerede os i tomme butikslokaler ved Torstårnet var det med den slet skjulte dagsorden, at vi skulle være med til at sikre at der kom mere liv omkring torvet. Torvet er i dag mere dødt end nogensinde. Vores indsats har således været en fiasko.

Ikke fordi vi ikke har gjort noget. Vi har været aktive i den lokale Bedre Bymiljø-gruppe og har således – sammen med andre gode folk – forsøgt at udtænke nye ideer til nyt liv. Vi har hvert år stået for mindst 2 store torvearrangementer (i 1995 og 1996 i forbindelse med Kultour havde vi 6 torvearrangementer). Vi har



forsøgt os med at lave et permanent grøntssagtorv med salg af primært økologiske grøntsager hver lørdag. Da der var flest var der 4 forhandlere. Det tyndede dog hurtigt ud da det ikke lykkedes at trække handlende nok til. Til sidst var den kun Ib, som solgte grøntsager fra egen avl. Vi har prøvet at fyl-

de tomme butiksvinduer med udstilling. Vi har selv forsøgt at fylde tomme butikker med aktiviteter såsom Turistbutik, galleri, loppemarked og cykelreparation. Lige meget hjalp det. Der kom ikke flere butikker til og der kom ikke flere gæster til torvet.

Tværtimod lukkede Netto sin butik, og at REMA 1000 året efter åbnede, kan vi nok ikke rose os så meget af - selvom vi da var aktive i underskriftsindsamlingen, der skulle dokumentere behovet for en dagligvarebutik på torvet.



Der har i reglen aldrig været pladsproblemer, når vi har afholdt torvedag. Skønt Høje Taastrup Torv ligger centralt placeret i kommunen føles det alligevel for mange som "derude".

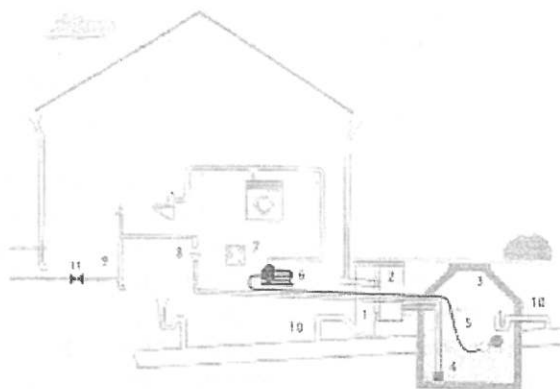
Regnvandsanlæg som uddannelsesprojekt

MEC har altid arbejdet for, at regnvand skulle genanvendes. Vores fremmeste indsats i den sammenhæng var et uddannelsesprojekt, hvor vi indgik i samarbejde med lokale VVSere om at få opkvalificeret ledige til at kunne etablere regnvandsanlæg for private borgere. Projektet var rettet mod borgere i den del af kommunen, hvor kloakvand og regnvand sammenblandes. Et en-strengt system, som belaster kloakværket med ekstra og unødvendige mængder af regnvand.

Vi kom ganske langt. Vi fik kontakt med 6 VVSere, der viste interesse i at indgå i en uddannelsesaftale mod behørig kompensation. Vi indgik i et samarbejde med kommunens arbejdsmarkedsafdeling, som var indstillet på at lave et beskæftigelses/uddannelsesprojekt, hvor landtidsledige blev opkvalificeret til at kunne arbejde med etablering af regnvandsanlæg som speciale. Vi fik en bevilling fra Grøn Fond, hvorefter vi fik lavet et forprojekt, der afklarede en række tekniske forhold, som skulle være på plads, før man for alvor satte skred i regnvandsanlæg i større målestok. Vi fik en bevilling på ½ mio. kr. fra EU's social fond, MEN vi fik ikke dispensation fra Kommunefuldmagten der præciserer, at

kommuner må ikke iværksætte initiativer, hvor man begunstiger udvalgte borgere med f.

eks. at lave anlægsarbejde på deres ejendom. (1995).



Økologisk og lokal selvforsyning af daginstitutioner

Produktionshøjskolen har elever, som skal have noget fornuftigt at lave. Vuggestuebørn vil have godt af at få nogle lokalt producerede grøntsager. Hvorfor skulle eleverne på Produktionshøjskolen i Fløng ikke producere økologiske grøntsager til vuggestuebørn i kommunens vuggestuer?

Det var tankegangen bag et projekt, hvorefter den ansvarlige for Produktionshøjskolens grøntafdeling, Jesper Rasmussen, lavede en liste over de grøntsager, han den efterfølgende sæson ville kunne levere til – i første omgang – en institution i kommunen. Vi fandt en institution – Stenbuen i Hedehusene, der var interesseret i en lokal økologisk grøntsagsleverance.

Det blev dog aldrig til noget. Produktionshøjskolen var ikke i stand til at kunne stå for faste leverancer. (1995)

Moderne hækasse

Vi bruger alt for meget strøm i husholdningen. I gamle dage kunne man godt finde ud af at bruge en hækasse, hvor grøden og kartoflerne stod og kogte videre uden brug af strøm. Det må vi kunne gøre igen, med en teknik indrettet efter vor tid.

Det var tankegangen bag et projekt, vi satte i gang sammen med Projekt "Tøserne" (kommunalt projekt, som har til formål at hjælpe langtidsledige kvinder tilbage på arbejdsmarkedet). De skulle lave nogle tilpassede og topisolerende

"tehætter", som kunne kobles på forskellige størrelser gryder. I fællesskab fandt vi nogle tekstiler, som havde en høj grad af isolering i sig, og de lavede nogle modeller, som vi så skulle introducere, afprøve og sælge. Projektet var sværere at føre ud i livet, end det var at ud tænke. De meget isolerende tekstiler var meget dyre. Det var meget svært at finde "tehætter", der passede sammen med de forskellige størrelser gryder, og det hele blev meget dyrt. I øvrigt var det svært at dokumentere den helt store isolerende effekt.

Vi fik ikke solgt en eneste moderne hækasse. (1995)



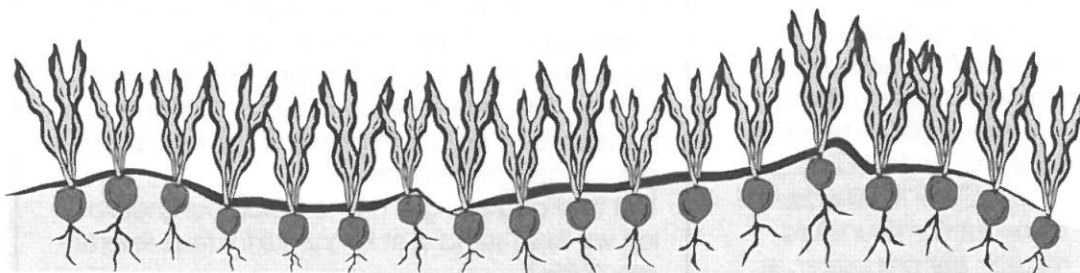
Så er der serveret. Lige fra hækassen.

Genbrug af blomkålsvand

I 1996 forsøgte vi at få en blomkålsgartner i Sengeløse til at overveje af genanvende sit gødningsvand som ny gødning. Ideen var at begrænse evt. udledning af gødning til Sengeløse gadekær og at få fokus på genanvendelse af gødningsvandet.

Vi havde en positiv kontakt til blomkålsgartneren, som da var indstillet på at deltage i et møde. Vi tog kontakt til et firma, der gør sig i at etablere genvindingsanlæg for spildevand, og de inviteredes også til mødet. Vi havde et venligt møde i en positiv ånd, hvor vi lyt-

tede på hinanden. Gartneren bevidnede sin vilje til at være miljøvenlig. Han understregede dog sin uskyld i algerne i Sengeløse Gadekær. Ideen om at genanvende gødningsvandet kunne han dog ikke bruge.



Vi havde en idé om, at overskydende næringsstoffer fra grønsagsmarken kunne genanvendes. Denne idé havde blomkålsgartneren ikke.

Agenda 21 og erhvervslivet

Vi har altid haft som udgangspunkt, at en miljøindsats i samspil med det lokale erhvervsliv ville være interessant med erhvervschef som (næsten) nærmeste nabo-ganske oplagt.

Kontakten til Erhvervschefen fejlede da heller ikke noget. Kemien var på plads - og, der var en gensidig forståelse for, at en miljøindsats fra græsrodsniveau i forhold til det lokale erhvervsliv ville være relevant. Vi kom med i Erhvervschefens årsplan, hvorefter Agenda 21 skulle introduceres for erhvervsvirksomheder, og der skulle tages initiativ til et egentligt grønt erhvervsforum.

Vi fik lavet en folder om Agenda 21 i erhvervssammenhæng, som erhvervschefen distribuerede. Vi fik indkaldt til møde vedr. et egentligt erhvervsforum i sammenhæng med, at erhvervsvirksomheder fik en generel introduktion til affaldsproblematikken fra VEGA's direktør Nils Olsen. 8 virksomheder fra forskellige brancher viste interesse - specielt autobranchen viste interesse. Dette blev anledningen til, at der søgtes etableret et brancherettet forum med folk i autobranchen som målgruppe. Vi sørgede for, at første møde foregik hos TR-autolakeri i Baldersbrønde, hvor der har positive erfaringer med at inddrage miljøaspektet i hverdagen. 3

meldte sig til. Vi opgav. Forinden havde vi i 1995 og 1996 måtte aflyse et arrangement om henholdsvis miljø-

certificering og brug af grønne regnskaber p.g.a. manglende tilmelding. (1995 - 99).



Vi forsøgte i samarbejde med bl.a. TR-Auto i Baldersbrønde at lave inspirationsmøder for autobranchen, om hvordan man kan arbejde miljøforsvarligt i autobranchen. Der var for lille interesse.

Andelsbil i et boligområde

Hvorfor ikke deles om en bil, når man alligevel bor i nærheden af hinanden?

Det var tankegangen bag et initiativ rettet mod samlede boligområder. I Blåkildebegyggelsen var der positiv respons. Her var der faktisk flere, der godt ville alvorligt overveje at deles om en bil.

Det blev til flere møder, hvor vi afdækkede de enkeltes behov, så på økonomien, afklarede hvordan bookingen kunne foregå, hvor bilen kunne stå og undersøgte hvilken bil, der var bedst.

Da det så endelig skulle forpligtelse og penge på bordet, var der pludselig ingen mennesker. (1997-98).

(Senere i 2001 etableredes så Høje-Taastrup Delebil, der dog ikke var knyttet til et bestemt boligområde).

Spisefisk i haven/krebselaug

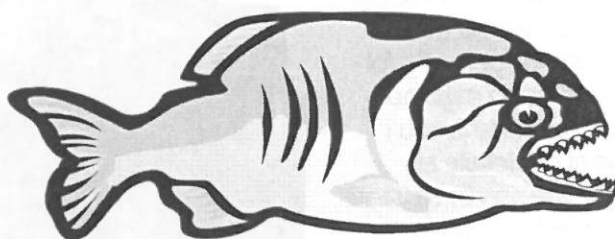
Selvforsyning har altid stået højt i MEC. Fisk er en god næringskilde, så hvorfor ikke holde sine egne fisk i baghaven?

Det var tankegangen bag et projekt i 1998, hvor folk inviteredes til at blive inspireret til at høre, hvordan man bedst kom i gang med at holde sine egne spisefisk (først og fremmest karper og krebs).

Det blev til et arrangement med Ove Loland, der på Bornholm har arbejdet en del med spisefisk, og det blev til et offentligt arrange-

ment hos en haveejers på Rødhøjgårdsvej, hvis have er meget præget af fisk. Der var pæn interesse for begge arrangementer og en vis interesse for at snakke videre om krebselaug (folk, som i fællesskab sæt-

ter krebs ud i en sø). Det blev dog ved snakken. Så vidt vides, har ingen gået i gang med selv at opfostre sin egen fiskeføde i kølvandet på initiativet, og krebselavet strandede p.g.a. for svag interesse.



Vi skal spise fisk. Hvorfor ikke holde dem selv? Det var idéen, men det blev ikke til noget.

Fremstød for hamp

Hamp er et genialt naturmateriale, som kan bruges til tøj, hatte, punge, rygsække, sko, ure, shampoo, sæbe, massageolie, spiseolie, øl, mel, pastiller, cigaretpapir, bamser, isoleringsmateriale m.v. En masse ting, som intet har med rusmidler at gøre. Hamp kan dyrkes med stort udbytte også på vore breddegrader -

men det sker kun i begrænset omfang, da der ikke er samme støtte som til andet landbrug.

I den sammenhæng stod vi for et informationsarrangement, hvor vi - sammen med Hemp House i København - stod for en præsentation af det fantastiske materiale. Informationsarrangementet blev fulgt op af

en vinduesudstilling, hvor man fra gaden kunne se eksempler på det fantastiske materiale.

Omkring 10 mennesker mødte frem, mærkede på varerne og stillede spørgsmål. Ingen ytrede dog interesse for efterfølgende at tage del i en interessegruppe omkring emnet. (1998)

FAKTA OM HAMP

Hampen er meget let at dyrke økologisk. Planten er en af de hurtigst voksende planter i verden, og behøver derfor ikke gødes. Planten kan i det danske klima vokse til 5-6 meters højde på 110 dage. Dens duftstoffer gør, at skadedyr holder sig væk. Det er altså ikke nødvendigt, at sprøjte mod skadedyr, og ukrudt behøver der heller ikke sprøjtes for. Planten vokser nemlig så hurtigt, at den skygger ukrudtet væk. I modsætning til hamp bruger man ved bomuldsproduktion store mængder kemikalier. 25 % af verdens pesticider går til bomuldsproduktion. Der er i Danmark 70 hampproducenter. Kilde: http://www.ringkobing.greenguides.dk/groenne_raad/hamp.htm

Rottebekæmpelse uden brug af gift

Vi prøvede i 1998 at slå et slag for at rottefælder. Det skete med baggrund i flere forhold: Den nu kendte metode med udlægning af gift bliver mere og mere tvivlsom, idet dyrene bliver immune overfor den pågældende gift. Man må således optrappe så giften bliver endnu stærkere. Samtidig påfører aflivningsmetoden stærke smerter for dyrene, som må lide en langsom og smertefuld død (selv om vi ikke kan lide rotten er den vel et levende væsen, som hunde og katte og andre dyr som vi ellers godt kan lide).

Der er et par danske virksomheder, der seriøst har arbejdet med at udvikle effektive rottefælder, som uden brug af gift lynhurtigt tager livet af rotten.

Direktøren i et af firmaerne blev inviteret til et lørdagsarrangement, som vi forinden havde gjort en hel del for at sikre foromtale. Udover at sende de sædvanlige pressemeddelelser ud, sendte vi også målrettet invitation til levnedsmiddelsvirksomheder (restauranter, slagtere o. l.) der specielt må have interesse i at få taget livet af rotterne uden at bruge gift. Der kom ikke nogen til vores arrangement.

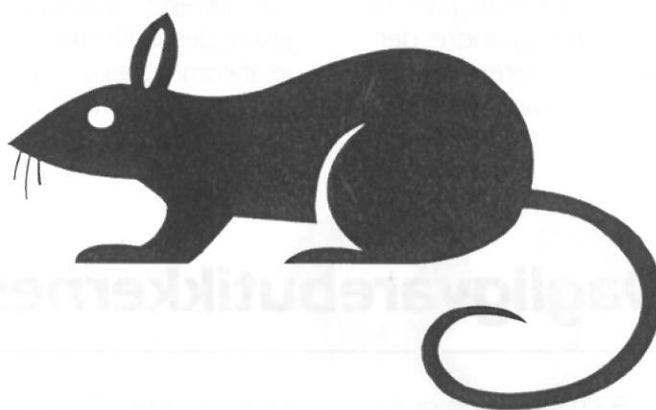
Vi henvendte os også til kommunen for at få dem til at gå i spidsen i rottebekæmpelse uden brug af gift. Tanken var at få det ind som en del af kommunens indkøbspolitik, hvor alle ser-

viceydelser skal miljøvurderes.

Man var ikke direkte afvisende, men meldingen var klar: "Det bliver ikke sådan lige med det samme at vi miljøvurderer vores rottebekæm-

pelse", var meldingen.

Det skal dog retfærdigvis siges at vi efterfølgende fik henvendelser fra miljø- og dyrevenner fra andre kommuner, der godt ville høre om den giftfrie rottebekæmpelse.



Lammehold i boligområder

Når man kan holde høns og kaniner i et boligområde, hvorfor så ikke holde får og lam? Lam er jo gode til at holde græsset nede. Man behøver ikke at have plæneklipperen i sving, og det kan være et godt aktiv for beboerne – ikke mindst børnene – at have levende dyr at passe og samles om.

Det var baggrunden for et lørdagsarrangement i 1998, hvor en repræsentant fra Hylde-spjældet i Albertslund fortalte om deres positive erfaringer med får og lam. D. v. s. han fortalte nu ikke så meget. Der kom overhovedet ikke nogen for at høre på ham.

Det var ærgerligt, for de har faktisk ganske positive erfaringer med at holde får og lam i bebyggelsen.

Genbrugsteam i Gadehavegård

I 1999 arbejdede vi sammen med bl.a. beboerrådgiveren i Gadehavegård omkring et "Genbrugsteam". Ideen var, at arbejdsløse beboere i bebyggelsen skulle istandsætte brugte møbler og andre genbrugelige effekter til gavn for beboerne og andre, der lokalt var interesseret i at genbruge og i at begrænse

affaldsmængderne. Projektet skulle ses som en styrkelse af bebyggelsens genbrugsgård, hvorfor boligselskabet også var interesseret i at medvirke i etablering af de nødvendige fysiske rammer. Der var ikke nogen kommunal interesse for at støtte projektet, der skulle sikre at nogle af kommunens langtidsledige kunne komme i sving

med en opgave, som de aktiverede ville opleve nyttigt og hvor de lokalt kunne oparbejde en status.

Vi søgte derfor om midler fra den dengang eksisterende Grønne Jobpulje i Miljøministeriet. Jobpuljen afslog, og vi opgav projektet.

Dagligvarebutikkernes cyklistpris

I 1999 havde vi en praktisk, som vi satte til at tjekke cykelparkeringsforholdene hos samtlige dagligvarebutikker i Taastrup og Hedehusene. Hun vurderede samtlige butikker for afstand fra parkering til indgangsparti, stativernes kvalitet, om der var cykelstativer nok m.v.

Efter at alle butikker var blevet tjekket, fandt vi en vinder (SuperBrugsen i Taastrup), som fik en fin præmie til ophængning i butikken: En flot tegning af en cyklende kunde. De tog pænt imod præmien, og hængte den da også op.

Ideen var, at det skulle være en årligt tilbagevendende begivenhed.

I 2000 efterlyste vi - ved direkte henvendelse til bu-

tiksbestyrerne - butikker som mente, at de i det sidste år havde gjort en særlig indsats for at forbedre forholdene for den cyklende del af deres kunder. Ingen reagerede. Heller in-

gen kunder mente at have bemærket fremskridt. Det konstaterede vi, efter at have forespurgt i lokalpressen.

En foreløbig fiasko. Vi kommer dog igen.



Vores uafhængige bedømmelse af cykelparkeringsforhold udnævnte SuperBrugsen i Taastrup som den butik, der havde de bedste forhold for cyklende kunder.

Cykelværksted i tilknytning til bevogtet cykelparkering.

I 1999 blev vores elev Allan Larsen udlært som cykelsmed. Der var dog ikke umiddelbart nogle cykelsmede, der ville ansætte ham.

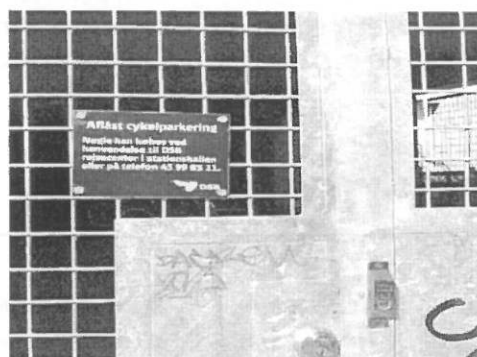
Derfor faldt tanken ind, at vi måske kunne få lavet et rigtigt cykelværksted i tilknytning til den aflåselige cykelparkering, som på dette tidspunkt etableredes ved Høje-Taastrup station – og så lade Allan stå for dette. Ved store stationer, såsom København og Østerport, har man en selvstændig cykelsmed i tilknytning til en aflåst cykelparkering. Fordelen er, at man vil kunne få sin cykel tjekket, mens man er på arbejde, og når man kommer tilbage, er cyk-

len klar igen.

Vi gik i gang med at undersøge, hvad det ville koste at få sat en pavillon op, få tildelt vand og el. Få skaffet de nødvendige tilladelser og sidst men ikke mindst – den nødvendige økonomi.

Skønt DSB principielt syntes det var en god ide, var de ikke villige til at poste penge i etableringen. Alt faldt således tilbage på hvorvidt Høje-Taastrup Kommune var indstillet på at hjælpe projektet i gang. Ikke bare med at give de nødvendige tilladelser, men

også med at give en økonomisk sikkerhedsstillelse i en overgangsfase. Det var man ikke indstillet på. Der kom således ikke noget cykelværksted i tilknytning til den aflåste cykelparkering. At vi havde været aktivt med i etableringen af denne mulighed er en anden sag, men det er jo ingen fiasko.



Vi ville gerne have et cykelværksted i forbindelse med den bevogtede cykelparkering ved Høje Taastrup station. Det lykkedes ikke.

Firmacykel på Rådhuset

Førende arbejdspladser, der har en transportpolitik, skal også have firmacykler: To-hjulede køretøjer til personalets brug i arbejdstiden.

Da vi betragter Rådhuset som en førende arbejdsplads med en aktiv transportpolitik, faldt det os naturligt at indgå en aftale om, at vi stillede 10 cykler til rådighed hen over en sommersæson

til brug for deres personale.

Personalet blev gjort opmærksom på cyklerne, men brugte dem faktisk næsten ikke. Det skyldte ikke alene, at de rådhusansatte til hver en tid mente, at bilen var den mest interessante. Der var faktisk også medarbejdere, som godt kunne se det fornuftige i at kombinere transporten i arbejdstiden med

noget motion, men som alligevel fravalgte vores cykler. De kunne ikke lide at sige det, men de mente, at vores cykler var i for ringe en stand. De fleste kunne godt nok cykle, men de var usikre på hvor længe. Rådhuset har efterfølgende fået firmacykler, men det er nye cykler, der skulle være mere driftsikre end vores istandsatte cykel-lig. (1999-2000)

Frilandsgriselaug på Høje Taastrup Præstegård

Det var faktisk Svend Præst, der selv foreslog det. Hvorfor skal vi ikke sætte nogle grise på græs ved præstegården i Høje-Taastrup? Når man kan gå sammen om at have køer på græs, hvorfor skulle man så ikke også – i fællesskab – kunne sætte grise på græs? Arealet var ideelt. Centralt placeret med et vandhul og et skur,

hvor de kunne gå ind, når de skulle i ly.

Vi gik i gang med at efterlyse eventuelle interessenter. Folk, der godt kunne have lyst til at investere i en halv eller hel frilandsgris, hvis opvækst de kunne følge, og som de selv kunne være med til at passe. Seks seriøse interessenter meldte, sig og der skal som bekendt bare tre til at starte en forening.

Der var skolelærere og in-

stitutionspersonale, der ytrede deres begejstring over muligheden for lokalt at kunne følge med i, hvordan grisene voksede sig store og fede.

Alt var klappet og klart, indtil det viste sig, at præsten ikke havde taget de højere magter i ed. Menighedsrådet var ikke blevet spurgt. De var fortørnet over at kunne læse om initiativet i avisen. Projektet blev aldrig til noget.

Buy-nothing-day

Skal man i dagens forbrugersamfund lave et initiativ, der med sikkerhed skal blive en fiasko skal man bare invitere folk til at deltage i en "Køb-ingenting-dag". Man skal dog ikke altid gå efter de sikre succeser. Ideen med at sætte fokus på vores ekstreme overforbrug som den basale årsag til vores miljøproblemer er/var aldeles relevant. Ideen er udtænkt af en kreds af amerikanske forbrugere, der for alvor mener

at have oplevet overforbrugets bagside og har siden bredt sig til en række øvrige rige lande. De op-

og-dat?

I MEC har vi hver år siden 1999 gennemført vores egen version af "Buy-

nothing-day" ved, at vi tilbyder, at man kan købe en særlig gave hos os. Det er en lille plakat (se ved siden af).

Derudover får gæsterne tilbud om at få en ideliste

med ikke-materielle julegaveideer.

Vi synes selv, at det er en god ide, men det er der ingen andre der gør, for der kommer ingen. Vi fortsætter til næste jul.

*Du kan købe pynt - men ikke skønhed
Du kan købe medicin - men ikke helbred
Du kan købe en seng - men ikke søvn
Du kan købe mad - men ikke appetit
Du kan købe luksus - men ikke kultur
Du kan købe bøger - men ikke kløgt
Du kan købe hus - men ikke et hjem
Du kan købe fornøjelser
- men ikke lykke*

fordrer hvert år – i perioden op til overforbrugets højsæson ved juletid – til, at vi alle stopper op og tænker os en ekstra gang om: Er det nu også nødvendigt, at jeg køber dit-

Jordbrugsparceller i Reerslev

I 1999 havde vi fokus på halmhusbyggeri. I den forbindelse viste der sig interesse for, at nogen arbejdede for en lokal eksperimentiel zone, hvor man kunne etablere sig med en boenhed, uden at der var de sædvanlige restriktioner: F.eks. erhverv og landbrug sammen med bolig, egen vandrensning og vandgenbrug, alternative

byggematerialer, vedvarende energikilder. Vi påtog os at undersøge vilkårene for, at der i Høje-Taastrup kommune kunne etableres jordbrugsparceller. Altså boliger, hvor der er tilknyttet et større areal, hvor der kan være heste, grise og får, og hvor man i større omfang kan dyrke sine egne fødevarer. En

blanding mellem et parcelhus og et husmandssted. Det eneste sted, kommunen kunne forestille sig, at jordbrugsparceller evt. kunne etableres, var i en nyudstykning i Reerslev. Det skulle selvfølgelig sanktioneres af jordejeren. Han var ikke interesseret i jordbrugsparceller.

Cykel til Træning

I samarbejde med 3 andre grønne guider (Glostrup, Albertslund og Roskilde) gennemførte MECs grønne guide i 2000 en kampagne for at børn og unge i idrætsklubber i Høje-Taastrup skulle vænne sig til at tage cyklen, når de skulle til træning i stedet for at lade forældrene køre dem frem og tilbage. Vi brugte mange kræfter på at få lavet et godt frem-

stød. At få lavet et godt kampagnemateriale. At få skaffet kontakt med de relevante idrætsklubber og idrætsledere. At få lavet et bredt PR-fremstød og få styrket de personlige kontakter. Ingen af stederne stod resultatet mål med anstrengelserne. I Høje-Taastrup meldte 3 hold fra 2 idrætsklubber sig til.

De gjorde til gengæld en ihærdig indsats for at få droppet biltransporten, og mange flere børn i de tre klubber klarede i perioden selv transporten til og fra træningen. Der var præmier til alle. Der var nemlig lige tre præmier. De oplevede det næppe som en fiasko. Det gjorde vi. Vi havde ventet at mindst 50 hold var med

Tåstrupgårds Haveselskab

I et samarbejde med den byøkologiske medarbejder i Tåstrupgård arbejdede vi i 2001 for, at der i Tåstrupgård skulle etableres et haveselskab i bebyggelsen. Det skulle omfatte beboere i stueetagen, som således har en have som en del af lejemålet. Tanken var at stimulere til, at flere gjorde noget mere ud af deres haver og fik

indsigt i, hvordan man uden brug af kemikalier kan få en smuk lille oase midt i betonen. Vi arrangerede et informationsarrangement for beboerne, hvor der blev givet forskellige tips til, hvad man kan gøre for at få en bedre have. Der kom to. De to med de to flotteste haver. Derefter arrangerede vi

en havevandring hvor også borgere udenfor bebyggelsen blev inviteret. Havevandringen skulle tage udgangspunkt i tre haver, som der var gjort noget særligt ud af, og som kunne være inspirerende for andre. De kom 5 gæster til rundvisningen. Haveselskabet er indtil videre er udskudt.

Lidt historie

v/ Knud Anker Iversen

Også i Høje-Taastrup smittede tankerne fra Rio-mødet i 1992 af. Da kommunen samme år skulle have sin kommuneplan til høring, havde den bæredygtighed som overskrift, og selve høringen lagde ekstra vægt på at sikre, at borgerne blev hørt. I kølvandet på høringerne blev der nedsat arbejdsgrupper af borgere. En af arbejdsgrupperne førte siden hen til dannelsen af Miljøbutikken, der i lånte lokaler på Køgevej åbnede dørene den 3. september 1993. Et rent borgerinitiativ, der kaldte sig Vandets Venner, hvor udgangspunktet var omsorg for vores vand – vi må spare på det, og vi skal ikke forurene det. Dette borgerinitiativ var starten på det Miljø- og EnergiCenter, som i efteråret 2003 kan fejre 10 års fødselsdag, og som sidenhen kom til at beskæftige sig med en lang række andre miljøanliggender end vandet. Udgangspunktet forblev dog det samme, nemlig ønsket om at være et lokalt Agenda 21-center. Et borgerinitiativ, der støttede, at andre borgere også kunne tage initiativer som – i stort eller

småt – var støtte for miljøet og den lokale bæredygtighed.

Meget er sket siden. Den lille kreds der i starten bestod af 3 Taastrup-borgere (William Reves, Carsten Vestergaard og Knud Anker Iversen), er i dag en medlemskreds på ca. 80 mennesker og en butik på ca. 400 m² med 2 fastansatte og 4-6 medarbejdere med forskellig tilknytning (aktivering, jobtræning, frivillig). Meget er sket undervejs. Her skal nævnes de mest centrale overskrifter:

3.9. 93 – 31.12. 93: Vandets Venner, Miljøbutik, Køgevej 90

1.1. – 1.3. 94: Miljøbutik, Køgevej 77

21.3. 94 og fremover: Miljø- og EnergiCenter på Høje Taastrup Boulevard 60

1.1. 95 – 31.12. 96: Del af Kultur 96-programmet med mulighed for at halvtidsansatte 2 medarbejdere (Lasse Sommer/Knud Anker Iversen i 95, Carsten Vestergaard/Knud Anker Iversen i 96)

1.1. 97: Bevilling fra Miljøstyrelsens Grønne Fond: Knud Anker Iversen ansættes på fuld tid som grøn guide/daglig leder.

1.2. 97: Bevilling fra Energistyrelsens Energikontor-midler: Carsten Vestergaard ansættes på fuld tid

som energigiveleder. Kontoret bliver – ud over at være et lokalt Agenda-21-kontor – også et regionalt energikontor.

1.1.2002: Bevilling fra Energistyrelsen ophører og udfases. Carsten Vestergaard stopper ansættelsen 1. 8. 2002.

31.12. 2002: Grøn Guidebevilling ophører. Knud Anker Iversen fortsætter dog ansættelse på basis af lokale midler.

På 10 års dagen er derudover Leif Andersen fastansat som bogholder (ansat siden 1.2. 2002).

I starten blevet aktiviteterne drevet af den løst sammensatte loge: Vandets Venner. Fra 24. februar 1994 blev det hele formaliseret som foreningen Høje-Taastrup Miljø- og EnergiCenter, med Knud Anker Iversen som formand. Fra 30. november 1994 blev Carsten Vestergaard formand, og han fungerede som sådan indtil generalforsamlingen den 21. marts 2003.

Bestyrelsen består i dag af: Lars Berndt (fmd.), Preben Bjørn Madsen (kasserer), Carsten Vestergaard (sekretær), Poul Møller Nielsen, Bodil Josephsen, Ib Nielsen, Ib Marcussen. Per Kjøller Jensen og Jens Peter Riis Christiansen er suppleanter.

60 succes'er

MEC-HISTORIE 1993-2003

I det følgende er forsøgt – i overskriftform – at fortælle udvalgte eksempler på hvad vi har lavet i Miljø- og EnergiCentret igennem de første 10 år.

Der er her beskrevet 60 aktiviteter. De er forsøgt beskrevet i den rækkefølge initiativet er taget. Når der ikke er skrevet sluttidspunkt er det fordi aktiviteten stadig foregår. Ønsker man en mere omfattende vurdering af aktiviteterne henvises til årsrapporterne.

Tid	Aktivitet	Vurdering
1993 -	Åbent hus lørdage med temaer	Der har været Åbent hus hver lørdag hele året. De fleste gange med et tema. Der har været fra 0 til 75 besøgende på disse lørdage, afhængig af temaer. Gennemsnitlig har der været 6-7 besøgende. Skønsmæssigt 2500 mennesker har på den måde fået specifik information.
1993 -	Information om arrangementer og problematikker gennem lokalpresse	Der har været godt 1700 lokale avisudklip plus omtale i diverse beboerblade, enkelte gange i landsdækkende medier, enkelte gange i radio/TV, men hyppig omtale i Sengeløse Radio. En undersøgelse viste, at 25% af borgere i Høje-Taastrup over 18 år kender Miljø- og EnergiCentret.
1993 -	Daglig vejledninger omkring miljøforhold	Mellem 50-60 ugentlige (personligt, telefonisk, mail) henvendelser - mindre i periodens start - men i periodens slutning har vi skønsmæssigt været i kontakt med 25.000 borgere i hele perioden - heraf mange gengangere.
1994 -	Agitation for hønsehold: hønsefærsesrudlejnng, åbne hønsehuse, offentlige møder o.l.	Høns påkalder sig stor interesse. Vores indsats har medført, at flere i HTK og omegn holder høns. Et forsigtigt skøn relaterer 2-300 hønsehuse, der er etableret i med reference direkte til Miljø-og EnergiCentret.
1994 -	Brugt værktøj til Afrika	Indsamling af brugt værktøj til MS-Renovering. Har været nyttig, ikke kun i projekter i 3. verden. Lokale borgere har været glade for at kunne komme af med deres værktøj til et godt formål.
1994 + 96	Kursus i masseovnsbyggeri	2 kurser er gennemført i samarbejde med bygmester Fl. Abrahamson. 9 deltager første gang 6 deltagere anden gang

1995 -	Aktiverings- og jobtræningspladser	I perioden har været anvist 18 personer via kommune eller AF. Heraf er 7 gået videre i ikke støttet job, heraf 1 som selvstændig, og 1 er kommet i uddannelse. Antallet af "tunge" klienter er med årene øget. Antallet af folk der efterfølgende har fået job andetsteds er følgende faldet de seneste 2 år.
1995-96	Turist- og Informationsbutik i tomme lokaler på Høje Taastrup Boulevard 70.	Turistbutikken blev rimeligt besøgt, og var - i et begrænset omfang - med til at støtte turismen. Den begrænsede cykeludlejning fortsatte efter at butikken i 1997 lukkede.
1995 -	Stiftelse af Kogræsserlaug	Kogræsserlaug indgår fortsat som et aktiv i Miljø- og EnergiCentret, idet vi fortløbende får forespørgsler.
1995 -	Grønt lærernetværk	Der er grønne kontaktlærere på alle kommunens skoler, som 6-8 gange årligt får særskilt nyhedsbrev om miljøundervisning og indbydes til to netværksmøder. På 4 af skolerne kan konkret spores effekt af indsatsen.
1996 -	Udlån af NESAs elmåler	Ordringen fungerer upåklageligt. Ganske mange har gennem årene via udlån i MEC fået deres strømforbrug tjekket
1996 + 2003	2 informationsarrangementer om bedre og mindre forurenede brændeovnsfyring	20-25 mennesker mødte op til arrangementet vedr. brændeovne i 1996. I 2003 gennemførtes et "minikursus" med 20 deltagere. Tilfredshed.
1997 - 2001	Konvertering af el-varme til centralvarme	Administration af støtteordning for Energistyrelsen. God mulighed for kontakt med husejere i det åbne land som ønskede mere energivenlig opvarmning.
1997 -	Kompostrådgivning incl. årlig kompostdag, informationsblad, daglig vejledning, salg af udstyr	Ordringen har fungeret tilfredsstillende.
1997 -	Cykelværksted	Som aktiveringsmulighed har vi istandsat og solgt brugte cykler fra Glostrup Politis hittegods. 70 - 100 "kasserede" cykler er hvert år kommet ud af cykle igen.
1997 -	Grønt Boligforum	Informationsblad udsendes 4 gange årligt. 2 årlige temamøder. Individuel rådgivning. Opbakning fra boligafdelinger til møderne i forhold til emnet (2-25 deltagere). Økonomisk vilje til at sikre ordningens fortsættelse.
1998-2000	Grøn efteruddannelse for ejendomsfunktionærer	16 ejendomsfunktionærer fik en grøn efteruddannelse. 9 af vikarerne, som var ledige på starttidspunktet, er efterfølgende kommet i fast job.
1998 -	Udlån af mospresse til egen udnyttelse af nedfaldsfrugt.	Ordringen har været populær. Mellem 40-50 familier har haft lånt den. De seneste par år har vi taget et mindre gebyr, og interessen er således svækket.
1998	Vegetarklub	Foreningen lever stadig. Har i dag ca. 30 medlemmer.
1998 - 2002	Aktion grønne Spirer	Fik klart styrket en grøn profil på institutionsområdet. Skete i et samarbejde med Naturvejleder, VEGAs besøgstjeneste, lokalt dukketeater og økologisk kostkonsulent. Stoppet p.g.a. at det ikke prioriteres i det kommunale budget
1998 - 2001	Genbrugs- og Udviklingskomite: Istandsættelse af brugte computere med salg for øje. Overskud gik til ulandshjælp.	Specielt i starten var der stor interesse. Bjørn kunne knap følge efterspørgslen. Senere blev computerne af så ringe en kvalitet at det ikke kunne løbe rundt. Overskuddet (28.650 kr) blev givet til børnehjem i Rumænien.

1998 -	Vandsparearrangement i Tåstrupgård	I et samarbejde med Afdelingsbestyrelsen gennemføres i efteråret besøg hos samtlige husstande i Tåstrupgård med vandbesparelse som tema. Der er kommet flere professionelle og færre frivillige. Gode effekter i forhold til begrænsning af vandforbruget.
1999 - 2003	Direkte genbrug	Samarbejde med VEGA og AgendaCentret i Albertslund for at styrke genbruget. Pr. 1.1. 2003 er MEC ikke længere med i projektet, som har fungeret godt i perioder med god eksponering, men ikke kunnet løbe rundt uden støtte.
1999	Trafikhøring om cykelpolitik på vestegnen	Forsøges nu kørt videre som privat firma, baseret på indtægter fra folk i aktivering.
1999 -	Cykel til DagligBrugsen i Sengeløse	26 deltagere – heraf flere politikere. Samarbejde med bl.a. Cyklistforbundet.
		Positiv effekt efterfølgende ved konkrete forbedringer aftalt på mødet.
1999	Informationsarrangement om halmhusbyggeri	Begrænset hvor mange bilister, der lader bilen stå. Skaber alligevel opmærksomhed i Sengeløse, og giver anledning til overvejelser.
2000	Kursus i halmhusbyggeri	Besøg af selvbyggeren Steen Møller. 90 deltagere på trods af billetpris på 40 kr.
2000	Kursus i liggeovne	12 kursister.
2000 -	Energihomeparties	De fleste var tilfredse med kurset.
		Kurset gennemførtes med 8 kursister. Der var tilfredshed med kurset.
2000 -	Omlagte haver	Privat gennemgang af muligheder for at spare på energi- og vandforbrug. 35 homeparties gennemført indtil nu med knap 200 besøgende
2000 - 2004		10 familier fik havekonsulenthjælp, til omlægning til mere æstetisk og økologisk have, mod at stille have til offentlig beskuelse gennem 3 år. Projektet har været god inspirationskilde til en god del haveejere. 130 besøgende i 2002. 153 besøgende i 2003.
2000	Bier på de storkøbenhavnske skoler	Projektet fortsætter også i 2004.
		En række lærere har nu været på kursus, og der er opsat bistader på 20 skoler.
2000 - 2003	Sikker skoletrafik	Projektet kører videre i regi af Københavns skoleforvaltning. Gennemført i samarbejde med REVA-centret i København.
2000	Bliv varm på dit vindue-kampagne	Spørgeundersøgelse af bilende forældres baggrund for at tage bilen. Efterfulgt af information overfor forældrene.
		På flere af skolerne er der sket en aktiv opfølgning fra forældre.
2000 - 2002		Varetagelse af kampagne fra Energistyrelsen. Aktiv og god kampagne, der var plaget fra blandede signaler fra bevillingsgiver.
2000 -	Miljøtrafikuge	2000 (Køgevej) : Vellykket arrangement, bortset fra for få deltagere.
		2001 (Sengeløse) : Vellykket arrangement, men med næsten kun lokale deltagere.
2000 - 2001	Miljøtjek på Køgevej	2002: Måltretet indsats, som lokalt har haft en grad af effekt.
		Gennemgang af muligheder for energi- og vandbesparelser i 38 butikker på Køgevej. Vi fik positive tilbagemeldinger.
		Kun få gik umiddelbart i gang med at foretage ændringer, men flere vil have forslagene i baghovedet i forbindelse med nye investeringer.

2000	Energispareindsats hos pensionister	Formidling af information om energispare- og tilskudsmuligheder. 20 har fået foretaget investeringer, der har udløst bevilling af statslige energitilskud på 7 10.000 kr.
2000	Podkursus på Landbohøjskolen	12 kursister deltog. Der var tilfredshed med kurset.
2000 -	På cykel til Bageren i Hedehusene	Kampagnen har vakt en del opmærksomhed. Hvor mange, der lader bilen stå p.g.a. kampagnen, vides ikke.
2001	Stiftelse af Høje-Taastrup Delebil	Klubben lever nu på 3. år og har det godt. 9 medlemmer.
2001 -	Reparationsguide	Projektet har medført megen positiv respons. Der er nu knap 2500 rubriceringer.
2001	Udlevering af gratis vilde frø	Stor interesse for at få frøblandingen. Forskelligt resultat efterfølgende i de forskellige haver med hvor mange frø, der blev til noget. I samarbejde med Danmarks Naturfredningsforening.
2001	Indsamling af brugte briller og høreapparater	Stor interesse for at aflevere brugte briller til brug i ulandene. Modtagelse af brugte høreapparater er begrænset.
2001 -	Promovering af 2-skyls toiletlet. Bevar-toiletet	Rimelig pæn interesse. Har nu solgt omkring 40 indsatser.
2001 -	Før du kasserer-værksted	Populær aktivitet. 77 ting sat i stand i 2002. Tallet i 2003 er højere.
2001 -	Cykeldage på skoler	Foreløbig har vi været på Reerslev (2 gange), Grønhøj (2 gange), Sengeløse (1 gang) og Charlotteskolen (1 gang)
2001 -	Samfundsøjene	I alt 7 har afsonet straffe fra 30 til 150 timer, primært med at løse praktiske opgaver. Begge parter har været tilfredse med ordningen.
2001	Ældre og trafik	Høring blandt specielt ældre om deres forslag til trafikforbedringer. 30 mennesker reagerede. Vi fik lavet en Hvidbog, som vi overrakte politikerne
2002 -	Alle Børn Cykler	Kampagne i samarbejde med Cyklistforbundet i uge 37-38 for at få flere elever på cyklen. 2002: 5 skoler 940 elever 2003: 7 skoler 920 elever
2002 -	Energiforsøg i skolerne	Tilbud om gæstelærerbesøg på skolerne, hvor eleverne gennem praktiske forsøg lærer om drivhuseffekten. 6 af kommunens skoler har taget mod tilbudet (enkelte i flere klasser). Positiv reaktion de fleste steder.
2002 -	Indsats mod dræbersnegle	Stor interesse på Åbent hus-lørdagen. Ca. 30-35 mødt og flere, der efterfølgende har forhørt sig.
2002		Et tilsvarende arrangement i 2003 indebar kontakt fra 10. Indsatsen fortsætter.
2002 2003	Stusyn i Taastrup Stusyn i Hedehusene	Taastrup: Vi fik en masse konkrete forslag til forbedringer fra 12 borgere. Disse forslag dannede baggrund for cykelruten, som vi tilrettelagde for politikerne. Der var tilfredshed med arrangementet og løfte om forbedringer på flere niveauer. Hedehusene: Reaktionen fra 6 borgere. Stusynet gennemføres 6. 9. 2003.
2002	Rap i trafikken-kampagne	Præcis 100 forældre lagde i en uge deres vaner om, således at de lod bilen stå og fulgtes med børnene til institutionen på cykel eller gåben. Støttet af Trafikministeriet

2003	Informationsindsats for fjernvarmebrugere vedr. energibesparelse	Miljø- og EnergiCentret yder bevidst informationsindsats i forhold til grupper af fjernvarmebrugere – eks. samlede boligafdelinger og skoler. Projektet er startet i 2003 og responsen er foreløbig begrænset.
2003	Strømyvejagt i skolerne	Projektet er lige startet. Foreløbig har 2 klasser meldt sig.
2003	Solfanger selvbyg-kursus	25 deltagere på de to kurser. Positive reaktioner fra deltagerne. Venteliste til et nyt kursus til efteråret.
2003	Kampagne mod bjørneklør i Sengeløse	Foreløbig har 5 private borgere reageret. I har efterfølgende sat dyr på arealet. Kommunen har lavet et flot kort, der afdækker de områder, som den har ansvaret for. Kampagnen fortsætter i samarbejde med kommunalforeningen og kommunen.
2002 + 2003	Naturen hvor du bor	Uddeling af fuglekasser. Alle fuglekasserne er uddelt. 75 poser blomsterfrø uddelt den 19. april. Flere efterfølgende. I samarbejde med Danmarks Naturfredningsforening.
2003	Rundvisninger på Vestforbrænding, Lervangen	Miljø- og EnergiCentret står fra 1. maj for rundvisninger på Vestforbrændings anlæg på Lervangen. 14 rundvisninger de to første måneder.
2003	Selvforsynerklub	13 mødt da Selvforsynerklub blev stiftet 21. august.
2003	Sy-værksted	Pæn stor interesse fra starten.
2003	Tilbud om cykelvikar på skolerne	Skolerne i Høje-Taastrup har fået tilbud om at få en "cykel-vikar" fra Miljø- og EnergiCentret som hjælper til med at sikre, at eleverne får motion og får brugt cyklen mere. Introduceret ved skoleårets start.
2003	Introduktion til FairTrade-butik	Introduktionsmøde med 13 engagerede og positive borgere, der godt vil starte en lokal butik for Fair Trade.

Miljø- og EnergiCentret 10 år – hvad nu?

v/ Lars Berndt, formand



Som det fremgår med al tydelighed af denne publikation, er der sket meget i Miljø- og EnergiCentrets 10-årige historie. Der vil ske mindst lige så meget de næste 10 år. Derfor har Høje Taastrup Kommune, med alle dens borgere, virksomheder, institutioner, foreninger, forsyningsvirksomheder osv. behov for Miljø- og EnergiCentret.

Ambitionerne

Centeret har ikke ambitioner om at vokse sig større. Derimod har Centret ambitioner om at gøre en forskel for Kommunen. Derfor er det Centrets bestyrelse og medarbejdernes opgave at sikre at Centret har en finger på pulsen. At vi selv kommer med initiativer der skubber udviklingen i en miljømæssig bæredygtig ret-

ning, kommenterer og ikke mindst inspirerer Høje Taastrup Kommune og andres gøren og laden i forhold til det miljømæssigt bæredygtige aspekt. Vi ønsker fortsat at være et Miljø- og EnergiCenter for hele Kommunen.

Derfor vil Centret også fremover sørge for den personlige vejledning, som vi de sidste 10 år har stået for til borgere, kommunale institutioner, boligsekskaber, forsyningsvirksomheder og erhvervslivet. De vil blive vejledt om, hvordan affaldet kan sorteres og begrænses, om hvordan vandforbruget skal skæres ned, om hvor ting kan repareres henne, om hvordan energiforbruget kan begrænses, om hvordan kemien i hverdagen skal begrænses, hvordan kan den biologiske mangfoldighed og grundvandsressourcerne kan sikres osv. osv. Centret skal derfor fortsat de næste 10 år være det sted, hvor borgere og andre kan henvende sig, hvis der er miljøforhold, de godt vil have hjælp og opbakning til at gøre noget ved.

Centret har store ambicio-

ner om de spor, vi ønsker at sætte i hverdagen i vores kommune. Vi vil gerne sætte så mange og dybe spor som muligt for, hvad bæredygtighed angår. Initiativer, der skal bakke den miljømæssige bæredygtigheden op, kan ikke defineres på forhånd.

Miljø- og EnergiCenteret vil bruge følgende kriterier ift de opgaver, der skal løses:

1. Hvilke miljøproblemer er vigtige at få gjort noget ved?
2. Hvem er villige til at indgå i et samarbejde?
3. Hvor kan Miljø- og EnergiCenteret gøre en forskel?

Målet er stadig større bæredygtighed i hverdagen. Bæredygtigheden skal tage lokalt afsæt, men vi er bevidste om, at vi er en del af en større helhed, og at vi i samarbejde med eksterne samarbejdspartener på nogle områder kan gøre mere. Vi ønsker derfor i stigende grad at sætte spor også uden for kommunens grænser. Vi vil derfor i fremtiden indgå i flere eksterne samarbejdsrelationer – men stadig udfra de ovenstående tre kriterier.

Miljø- og EnergiCentret 10 år – hvad nu? (forts.)

Samarbejde

Ud over det basale og meget konstruktive samarbejde med Høje-Taastrup Kommune, har vi har et godt forhold til dele af erhvervslivet og til erhvervsrådet. Især mindre reparationsvirksomheder og dele af detailhandlen har vi haft et godt og direkte samarbejde med.

Vi ønsker at fastholde denne kontakt, men har samtidig blik for samarbejdsgaver, der kan være relevante i forhold til større erhvervsvirksomheder.

På samme måde føler vi, at vi har et godt samarbejde med flere lokale boligselskaber, forsyningsselskaber, institutioner o.a. Men de eksisterende samarbejder kan forbedres, ligesom kredsen af samarbejdspartnere også kan udvides.

Så samarbejde med andre skal i centrum i de kommende år.

Det sociale aspekt af bæredygtigheden

Bæredygtighed skal defineres bredt. Det handler om det enkelte menneske. Hvordan skal man have overskud til at involvere sig i andre mennesker og overveje sin egen adfærd, hvis man føler stor ensomhed eller ikke kan få pengene til at slå til – eller frygter at bliver overfaldet? Miljø- og EnergiCentret skal derfor fortsat være et sted, hvor også mennesker, der på det personlige plan føler sig trængt, vil

kunne finde frirum. I en balance, hvor indsatsen for den miljømæssige bæredygtighed danner rammen.

Vores sociale profil er især, at vi er et socialt aktiveringssted, et jobtræningssted og tager imod folk, der er i samfundstjeneste – men også ved at række hånden frem mod frivillige, der har brug for at gøre en forskel og være noget for andre. Dette vil også være profilen fremover.

Bestyrelsens fremtidige rolle

Som beskrevet i det ovenstående kan man ikke som Miljø- og EnergiCenter planlægge fremtiden i detaljer, men skal hele tiden være parate til at udvikle og tænke nyt.

Overordnet har bestyrelsen besluttet at deltage mere aktivt i Centret end hidtil. Årsagen til dette er både, at antallet af medarbejdere på Miljø- og EnergiCentret desværre er faldet betydeligt inden for det sidste år, men også at bestyrelsen føler sig kompetente til at deltage aktivt. Bestyrelsen vil derfor bidrage med at opstille visionære mål, men også som mere praktisk sparring såvel i forhold til kommende opgaver og muligheder, som for sparring med den daglige leder af centret.

Fremtidige indsatsområder

Bestyrelsen og den daglige ledelse (læs: ildsjælen Knud Anker Iversen) er enige om, at forskellige indsatsområder allerede nu kan præsenteres for en større offentlighed:

Sundhed og miljø hænger sammen. F.eks. er der ikke kun en miljømæssig begrundelse for at forældrene skal lade bilen stå og lade børnene klare transporten selv til og fra skolen. Der er i allerhøjeste grad også sundhedsmæssige begrundelser. Det er en sammenhæng, vi i de næste år vil arbejde meget mere bevidst med. Miljø og motion. Allergi og rene fødevarer osv.

Et andet indsatsområde de kommende år vil være **Fair Trade**. Vi skal være Vestegnens Center for retfærdig handel med 3. verden. Vi skal sælge varer fremstillet i 3. verden til en pris, som sikrer bønderne i den 3. verden en fornuftig pris for deres varer. Samtidig skal vi være det sted, hvor ulandsorganisationer, kirkelige organisationer og andre, der kerer sig om verdens ulighed, kan mødes. Indsatsen for en større grad af **selvforsyning** har været i fokus i Miljø- og EnergiCentret igennem flere år, eks. via kogræserselskaber og høns og bier i haven. Vi skal i Høje-

Miljø- og EnergiCentret 10 år – hvad nu? (forts.)

Taastrup præstere endnu flere mønstereksempler til inspiration for andre, der i stigende grad vil tage sagen i egen hånd.

Økonomi

I Miljø- og EnergiCentret vil vi fortsat arbejde på at bevare det økonomiske frirum, så vi også i fremtiden har frihed til at tage initiativer alene eller i samarbejde med andre efter det aktuelle behov. Vi er dog bevidste om, at en del af vores økonomi vil være baseret på opgaver, der er defineret og betalt af

andre.

Vi vil derfor også i fremtiden løse opgaver for samarbejdspartnere såsom Høje-Taastrup Kommune, de større boligselskaber, Vest-Forbrændingen, Høje-Taastrup Fjernvarmeværk, NESA og forskellige konsulentfirmaer – til fælles gavn og glæde. Vi glæde for, at så mange og forskellige samarbejdsparter kan se vores kvaliteter og vil arbejde på at udbrede kendskabet til vores kompetencer, så de eksisterende samarbejdsrelationer kan udvides og nye kan opdyrkes.

Afrunding

Vi er alt i alt fortrøstningsfulde for fremtiden. Vi er kommet godt igennem de første 10 år, selvom især de to sidste år har været kritiske, med bl.a. tabet af Carsten Vestergaard, som mangeårig og værdifuld medarbejder, som konsekvens.

Vi tror på, at det vi vil er rigtigt og vi tror på, at det vi kan vil skaffe os "kunder" i butikken og give os mulighed for at sætte mange og dybe spor i Høje Taastrup Kommune.

MILJØ- OG ENERGICENTRET EN BLANDET LANDHANDEL

- **REPARATION AF KAFFEMASKINER, ELKEDLER, VÆKKEURE O.L**
- **REPARATION AF TØJ**
- **SALG AF BRUGTE ISTANDSATTE CYKLER**
- **SALG AF DIVERSE UDSTYR TIL KOMPOSTEN, ENKELTE SOLCELLERTING, FUGLEKASSER, VOKSLYS O.L.**
- **INDLEVERINGSSTED FOR BRUGT VÆRKTØJ, BRUGTE BRILLER OG HØREAPPARATER TIL ULANDE, BRUGTE BATTERIER**
- **KIG IND PÅ HØJE TAASTRUP BOULEVARD 60 VED HØJE TAASTRUP STATION**
- **VI HAR ÅBENT TIRSDAG, ONSDAG OG TORS DAG KL. 8.00 -17.00,**
- **MANDAG OG FREDAG KL 8.00 TIL 16.00,**
- **LØRDAG KL. 10.00 -14.00.**
- **TLF. 43 99 51 01, FAX. 43 52 08 54,**
- **EMAIL: MEC@EMAIL.DK, HJEMMESIDE: WWW.SEK.DK/MEC**

Et postkort

Nu tænker I nok "Hvad har et postkort af betydning for en hyldest i et jubilæumsskrift?" Jo, for hvis jeg ikke havde sendt netop det postkort, havde jeg måske aldrig lært Knud Anker Iversen og dermed Miljø- og Energi-Centret at kende; så I får lige en lille historie:

Vort børneteater på Riddersalen blev udvalgt som gesandter i Miljøåret 1987 – og vi sagde ja og spillede Klods Hans. I den forbindelse var vi med til utallige arrangementer over hele landet, der alle handlede om bæredygtighed.

Vi blev så inspirerede, at vi ville gøre mere – så jeg skrev et postkort til den daværende miljøminister Lone Dybkjær og sagde: "Kan jeg gøre noget, så sig til?". Og det gjorde hun. Jeg kom til – sammen med to andre – at sidde og dele penge ud til bl.a. skoler, der ville lave bæredygtige tiltag. Pengene kom fra O8, som havde lagt 10 øre på benzinen i en vis periode. En af ansøgerne var Knud Anker, som på det tidspunkt var lærer på Selsmosekolen. Jeg tog derned, og de fik et beløb, og jeg fulgte deres tiltag og så springer jeg en masse over, men jeg tager hatten af for alle de mange skønne tiltag, det er blevet til gennem årene, og hvor Miljø- og EnergiCentret nu kan fejre 10 års jubilæum.

HURRA for Jer alle sammen og fortsæt. Hver en kommune i hele landet skulle have et lignende sted.

Det er så vigtigt, det I gør.

Så sikke et held jeg sendte
det postkort.

ET STORT TIL LYKKE!!

fra Jeres hengivne

Jytte Abildstrøm R.

(R betyder Ridder af Dannebrog, hihi)



Miljø - og EnergiCentret Høje Taastrup Boulevard 60, 2630 Taastrup
Tlf. 43 99 51 01 Fax. 43 52 08 54
email: mec@email.dk, hjemmeside: www.sek.dk/mec